

prenesti, ampak denejo se poprej pol ure v mrzlo vodo, da zmrzline iz njih potegne; potem še le se shranijo.

Če so cepove mladike dolge, odrežejo se pri starem lesu; če pa so kratke, naj se za en palec starega lesa ž njimi vred odreže.

Naj opomnim tukaj prazne vraže, ktero imajo po nekterih krajih, češ, da cépi se smejo le odlomiti ne pa odrezati. Očitno je, da se z odlomom véj drevesu škoda godí, ker se večidel rado zadere ali začehne, da se veja potem suši. Ako se pa lepo nad popkom odreže, se jej nič ne zgodi.

Ker se cépi nabrati morajo, predno se ž njimi cépi, zato se morajo dobro shraniti, in sicer tako-le: Na vrtu se poišče na senčni strani kak pripraven kot, in ko so cepi v butarice rahlo povezani in po sorti zaznamnani, vtaknejo se skoncema en palec globoko v mokro prst, in pokrijejo, da dež in sneg na-nje ne gré. Če zmrznejo, morajo se prej, ko se ž njimi cépi, v vodo djati, da zmrzline iz njih potegne. Še boljše je pa, če se kaka posoda s prstjo napolni in se cepi va-njo potaknejo, kakor je bilo zgorej rečeno, se potem v kak hladen kraj postavi, toda ne v zaduhljivo klet, ali v jamnico. Spomladi, ko pričenja gorko prihajati, se denejo na mrzleji kraj, da ne odganjajo, ker potlej niso pripravi za cepljenje.

Iz tega malega, kar sem rekel, lahko se vidi, da cépi se ne smejo jemati: 1) od taci dreves, ktera imajo kako bolezen, postavimo, raka, rjó ali pike in druge oskrumbe, kajti novocepljenec bi gotovo potem isto bolezen imel; 2) se ne smejo jemati za cepe tako imenovani vodeni poganjki, to je, tiste mladike, ki iz debla ali saj iz vej blizo debla ali pa iz korenin naravnost kviško poženo; 3) ne smejo se jemati z nerodovitnih dreves, ali s takih, ki le včasih rodé, ker novocepljenec potlej tudi nerodoviten ostane in se pozneje precepiti mora; to pa je za več let zamuda. Zapomniti si je treba, da je novocepljenec tedaj lep ali grd, zdrav ali bolan, rodoviten ali nerodoviten, kakor je bilo drevó, s ktere ga je bil cép vzet.

Še nekaj: Če so pa shranjeni cépi zeló zvenéli in zmedleli, naj se, kolikor jih je bilo v prsti, postavijo v vodo, ali naj se v krompir ali jabelko vtaknejo, da spet oživé. Toliko cepa pa, kolikor ga je bilo v vodi ali vrsti, se pri cepljenju zavrže, kajti tisto ne sme v divjak priti. Z nekoliko zvenelimi cépi se bolj muževni, in z muževnimi cépi se bolj medli divjaki cepijo, kajti medli divjaki so manj močni, pa več muzga v cep pošiljajo.

Tudi se ne smejo cele mladike v divjak vtikati; cep ne sme več ko tri popke, k večemu pri debelejših divjakih, štiri imeti, zakaj divjak, če tudi je močan, ne more cele mladike rediti in rane celiti; le šamar iz tacega rad zraste.

In zadnjič mora tudi med cepom in divjakom neka primera biti, to je, na debeleje divjake morajo tudi debeleji cépi, na drobneje pa šibkeji cepi priti; zakaj? — to vsak lahko previdi.

J. P.

Petroleum ali kamnoolje.

Petroleum je koristno na 3 strani:

petroleum je svečava in dá kaj lepo luč; nevarno je tedaj le, ako se varno ž njim ne ravna in dobro očiščeno ne kupi, ker se sila rado vžge;

petroleum je zdravílo zlasti pri garjah živinskih; enkrat se namažejo garje ali lišaji, in večidel se že ozdravi živina;

petroleum prežene bolhe in uši na zelji, repi itd. Ena žlica petroleuma se vlije v škropilnico in z vodo dobro premeša, in s to vodo se poškropi repa, zelje itd.

Slovstvene stvari.

Die slavischen monatsnamen von Dr. Franz Ritter von Miklosich.

Spisal Fr. Levstik.

Iz neutrudnega peresa učenega slovanskega jezikoslovca, gosp. dr. viteza Miklošiča je meu spisi cesarske znanstvene akademije zopet na svitlo prišlo novo, sicer kratko (na 30 stranéh vélike četrtine) a vendar jako važno i zanimljivo delo o „slovanskih mesečnih imenih.“ Velikansko trudoljubije dr. Miklošiča je v raznih obširnih spisih Slovanom prižgalo novo luč o domačem jezici starih i poznejših časov. Molčeč o vseh drugih Miklošičevih, posebno dobo porodivših knjigah, tukaj mimo gredé v misel jemljem samo njegovega staroslovenskega slovarja toliko zaslugo, kolikoršne pred njim še nej imelo nobeno slovansko delo te vrste. Kar je rečeno delo na svitlem, mogó našega jezika globoka pravila premišljati i preiskavati tudi tisti, katerim brani prilika, z mudnim i neprijetnim prebiranjem iz rokopisov zajemati prave zakone velikolépne slovanščine. Miklošičev slovár je ogromna razstava neizmerne blaga, katero je pisatelj po mnogoletnem, neprestanem trudu znesel iz neštevilnih, težavnih, prašnih, obledelih rokopisov iz raznih vekov staroslovenske pisave.

Vračaje se k spisu o „mesečnih imenih“, opominjam, da namerjam bralcem podati kratek posnetek imenovane knjige ter samo tu i tam dostaviti kako svojo opombo, ne kakor bi svojeglavno trdil: tako je, a ne drugače, — nego samo da povem, kako se to ali to meni dozdeva, i morda napak dozdeva. — Mesečna imena hočem vrstiti v latinskem, zdaj po kalendarjih navadnem redu.

Gospod dr. Miklošič tekój v začetku svojega spisa govori:

„Uže često so jezikoslovci i starinoslovci preiskavali slovanska mesečna imena; ali do zdaj se nobeden še nej polótil, raztolmačiti vsa mesečna imena, kolikor je navadnih ali nekđaj bilo navadnih raznim slovanskim narodom. Spis, kateri podajam jezikoslovnim tovarišem, ne bode samo vseh slovanskih mesečnih imen našteval, nego tudi tolmačil po zdanjem stališči jezikoslovnega znanstva. V tem delu se bode često kazalo, da nekatera imena drugače tolmačim, nego preiskovalci, kateri so o njih pred menoj pisali. Tudi sem priložil slična mesečna imena drugih, sorodnih i nesorodnih jezikov, da ali bolje podprem svoje tolmačenje ali da razbistrim, kako so se taka imena zdevála.“

„Sploh mi je uže v tem kratkem uvodu oméniti: pomotna je misel, da so bila domača mesečna imena zdanjih narodov nekđaj prava mesečna imena, pravi letni razdélki, kateri so imeli po astronomii določen začetek i konec. Nej težko dokazati, da je to nastopilo še le potem, kader je bilo krščanstvo narode seznanilo z rimskimi mesečnimi imeni. Iz početka je „listopad“ značil samo čas, v katerem listije pada z drevija, a ne po astronomii določenega letnega razdelka, ne meseca. Kader so bila znana rimska mesečna imena, začela se je beseda „listopad“, vendar največ samo v pisavi, trdno rabiti po nekterih krajih za „october“, po drugih za „november.“ Jasno je iz tega, zakaj mnogo domačih mesečnih imén omahuje v svojem pomenu, kar so nekateri sodili, da je zato, ker se je ime tega meseca preneslo na drug mesec; jasno je dalje, zakaj se domača imena počasi umikajo pri večini izobraženih narodov, pa da, sem ter tija temna, latinska imena, katera so se pred tisočletii najprvo glasila ob tiberskej reki, zdaj odmévajo po vseh krajih zemlje.“

„Slovanska mesečna imena se opirajo: ali 1. na